

KYSTVERKET

Vest

Telenor Norge AS
magnar.greve@telenor.com

Deres ref: Vår ref: Arkiv nr: Saksbehandler: Dato:
2014/589-6 2014/589-6 John Raknes 28.02.2014

Tilatelse til utlegg av sjøkabel - Byfjorden - Salhusfjorden - Osterfjorden og Haglsundet - sjøkart 23 - Bergen og Lindås kommune - Hordaland

Det vises søknad fra dere datert 30.01.2014.

Søknaden innvilges, nærmere begrunnelse og vilkår for tillatelsen fremgår nedenfor.

1 Beskrivelse av saken

Søknaden går ut på å legge fiberoptisk sjøkabel i Byfjorden, Salhusfjorden, Osterfjorden og Haglsundet - Bergen og Lindås kommune - Hordaland. Det er opplyst i søknaden at dette skjer som ledd i oppgradering av nettet for å imøtekomme økt kommunikasjonsbehov i telenettet mellom Trondheim og Stavanger. Det er snakk om armert kabel, ikke strømførende, med ytre diameter 21,5 millimeter som søkes lagt i eksisterende kabel-trase i de samme områdene.

Det fulgte med karskisse til søknaden som viser kabelens plassering.

2 Aktuelle bestemmelser

Tiltaket faller inn under **havne- og farvannsloven** (lov av 17. 04. 2009 nr. 19), § 27 som lyder slik:

"Bygging, graving, utfylling og andre tiltak som kan påvirke sikkerheten eller fremkommeligheten i kommunens sjøområde, krever tillatelse av kommunen hvor tiltaket skal settes i verk. Som tiltak regnes bl.a. fortøyningsinstallasjoner, kaier, brygger, broer, luftspenn, utdypning, dumping, akvakulturanlegg, opplag av fartøy, lyskilder, kabler og rør. (...).

"Tiltak som nevnt i første ledd som skal settes i verk i hovedled eller biled eller for øvrig utenfor kommunens sjøområde, krever i stedet tillatelse fra departementet. Det samme gjelder tiltak som skal settes i verk innenfor kommunens sjøområde, men som kan påvirke sikkerheten eller fremkommeligheten i hovedled eller biled."

Fordi området er en fiskerihavn kommer også havne- og farvannsloven § 28 til anvendelse, denne bestemmelsen lyder slik:

"Bygging, graving, utfylling eller andre tiltak som kan være av betydning for Forsvarets eller Kystverkets anlegg, innretninger eller virksomhet, krever tillatelse av departementet. Er det tvil om tiltaket er omfattet av første punktum, skal saken forelegges departementet til avgjørelse."

Vest - Plan- og kystforvaltningen

Sentral postadresse: Kystverket, postboks 1502,
6025 ÅLESUND

Telefon: +47 07847
Telefaks: +47 70 23 10 08
Bankgiro: 7694 05 06766

Internett: www.kystverket.no
E-post: post@kystverket.no
Org.nr.: NO 970 237 372

I Fiskeri - og kystdepartementets delegering av 4. desember 2009, er Kystverket delegert myndighet til å fatte vedtak i slike saker. Fordi tiltaket er i Hordaland behandles søknaden av Kystverket, region Vest.

I vurderingen av om tillatelse skal gis, skal det legges vekt på havne- og farvannslovens formål som fremgår av § 1:

”Loven skal legge til rette for god fremkommelighet, trygg ferdsel og forsvarlig bruk og forvaltning av farvannet i samsvar med allmenne hensyn og hensynet til fiskeriene og andre næringer.

Loven skal videre legge til rette for effektiv og sikker havnevirksomhet som ledd i sjøtransport og kombinerte transporter samt for effektiv og konkurransedyktig sjøtransport av personer og gods innenfor nasjonale og internasjonale transportnettverk.”

Med hjemmel i havne- og farvannsloven § 29 kan det stilles vilkår til en tillatelse. I § 29 heter det blant annet:

”Ved fastsettelsen av vilkår i enkeltvedtak etter dette kapitlet skal det legges vekt på hensynet til god fremkommelighet og trygg ferdsel i farvannet, hensynet til andre næringer, samt hensynet til liv og helse, miljø og materielle verdier. (...).”

Tillatelse til tiltak etter havne- og farvannsloven § 27 kan for øvrig ikke gis i strid med vedtatte arealplaner etter plan- og bygningsloven uten at vedkommende plan- og bygningsmyndighet har gitt dispensasjon, jf. havne- og farvannsloven § 32 annet ledd.

3 Vurdering av saken

Saken har vært forelagt Fiskeridirektoratet og stedlig losoldermann. Det er ikke fremkommet spesielle innvendinger, rent bortsett fra vanlige påminnelser og henstillinger fra fiskerihold i denne type saker og som blir hensyntatt i vilkårene for tillatelsen.

Kystverket legger til grunn søkers egne opplysninger fra søknaden.

Ut fra søknaden med kartskisse og det som ellers er opplyst i saken er Kystverkets vurdering at tiltaket ikke blir til hinder for allmenn sjøveis ferdsel i det aktuelle området og heller ikke til fortrengsel eller vesentlig hindring for fiskeriinteresser.

På denne bakgrunn gjør Kystverket følgende vedtak:

4 Vedtak

Med hjemmel i havne- og farvannsloven § 28, jf. § 27, gis det - på visse vilkår - tillatelse til utlegg av sjøkabel for telekommunikasjon i Byfjorden, Salhusfjorden, Osterfjorden og Haglsundet - Bergen og Lindås kommune - Hordaland, dvs. slik som vist i vedlagte kartutsnitt, stemplet ”godkjent” av Kystverket Vest.

Med hjemmel i havne- og farvannsloven § 19 annet ledd gis samtidig tillatelse til å sette opp skilt for merking av ledningen ved landfeste i henhold til vedlagte skiltnorm.

Vilkår

Med hjemmel i havne- og farvannsloven § 29 gis tillatelsen på følgende vilkår:

1. Tiltaket skal utføres som beskrevet i tillatelsen og vist i vedlagte tegning og kartutsnitt. Det må ikke foretas endringer uten at dette på forhånd er godkjent av Kystverket.

Begrunnelse:

Endringer kan medføre annen virkning i farvannet enn det som er vurdert i forbindelse med tillatelsen.

2. Det må sørges for at tiltaket til enhver tid er forsvarlig vedlikeholdt.

Begrunnelse:

Ferdsels- og sikkerhetsmessige hensyn.

3. Eventuelt erstatningsansvar som følge av tiltaket påhviler tiltakshaver.

Begrunnelse:

Det er tiltakshaver som får fordelene av tiltaket. Skulle tiltaket føre til skade, er det naturlig at tiltakshaveren bærer utgiftene.

4. Tiltakshaver skal sende inn melding vedlagt kart der tiltaket er nøyaktig inntegnet med posisjoner oppgitt i WGS 84, til Efs/ Statens Kartverk Sjø, Postboks 60, 4001 Stavanger, umiddelbart etter at tiltaket er ferdigstilt. Tiltaket kan ikke tas i bruk før slik melding er sendt. Kopi av meldingen skal samtidig sendes Kystverket Vest, Serviceboks 2, 6025 ÅLESUND, med referanse til dette brevet.

Begrunnelse:

Ferdsels- og sikkerhetsmessige hensyn for de sjøfarende, for ajourhold og oppdatering av sjøkartene og eventuell kunngjøring i "Etterretninger for sjøfarende".

5. Kabler, rør og ledninger på sjøbunnen skal plasseres i henhold til vedlagte kartutsnitt med nøyaktig inntegnet trasé. De må følge bunntopografien (uten heng) og legges forsvarlig slik at de ikke forandrer leie eller flyter opp. Eventuelle fester og søkker skal ha en slik utforming at de ikke hefter fiskeredskaper.

Det skal så langt som mulig unngås bruk av frie spenn og sidestøtter. Der frie spenn ikke kan unngås, skal de utføres med så korte spenn som mulig.

Begrunnelse:

Ferdsels- og sikkerhetsmessige hensyn, samt hensynet til fiske.

6. Kabler, rør og ledninger må legges ut i samråd med eier(e) av eventuelle andre installasjoner som omsøkte tiltak kommer til å krysse.

Begrunnelse:

En tillatelse etter havne- og farvannsloven vil ha rettsvirkninger etter sitt innhold så langt dette er innenfor de rammer loven setter. Havne- og farvannsloven regulerer ikke nabo- og eiendomsforhold og har ingen betydning for disse.

7. Kystverket kan kreve at eier/tiltakshaver sørger for at sjøkabler, rør og ledninger på sjøbunnen som ikke lenger er i bruk, helt eller delvis blir flyttet, fjernet, nedgravd eller overdekket, dersom dette anses nødvendig av hensyn til sikkerhet, miljø og fremkommelighet. Kostnaden vil bli pålagt eieren/tiltakshaver.

Begrunnelse:

Ferdsels- og sikkerhetsmessige hensyn, samt miljøhensyn.

8. Tiltakshaver plikter å merke sjøledningene ved landfeste i.h.t forskrift om farvannsskilt og navigasjonsinnretninger (FOR 2012-12-19 nr 1329), jfr. forskrift for detaljopplysninger. Varselskilt skal oppsettes i størrelse SS (2x2 meter):

Underskilt i størrelse SS (bredde 2 meter x høyde 60 cm, bokstavhøyde 15 cm, bordbredde 2,3 cm):

Skilt skal settes opp slik at det ikke kan skje forveksling med hensyn til deres betydning. De skal være vendt mot sjøtrafikkens ferdselsretning eller mot farleden på en slik måte at de er lett synlige for sjøfarende. Dersom forholdene på stedet krever det, for eksempel i et sund eller en annen passasje, skal skilt settes opp på begge sider av farleden.

Tiltakshaver er ansvarlig for vedlikehold av merkingen.

Begrunnelse:

Ferdsels- og sikkerhetsmessige hensyn.

Det gjøres for øvrig oppmerksom på at havne- og farvannsloven § 26 stiller nærmere krav til tiltaket som tiltakshaver selv har ansvaret for å oppfylle. Bestemmelsen lyder:

”§ 26. Alminnelige krav til tiltak

Tiltak som krever tillatelse etter dette kapittelet, skal planlegges, gjennomføres, drives og vedlikeholdes slik at hensynet til god fremkommelighet og trygg ferdsel i farvannet samt hensynet til liv og helse, miljø og materielle verdier, blir ivaretatt på en forsvarlig måte.

Departementet kan i forskrift fastsette nærmere krav til planlegging, gjennomføring, drift og vedlikehold av tiltak.

Departementet kan i forskrift gi regler om minste tillatte avstand i høyde, bredde eller dybde for tiltak som kan innskrenke farledene.”

I henhold havne- og farvannsloven § 31 faller tillatelsen bort hvis arbeidet med tiltaket ikke er satt i gang senest tre år etter at tillatelsen ble gitt. Det samme gjelder hvis arbeidet med tiltaket blir innstilt i mer enn to år. Kystverket kan forlenge fristen én gang med inntil tre år.

5 Klage mv.

Dette er et enkeltvedtak som kan påklages av søker og andre med rettslig klageinteresse innen 3 – tre – uker etter at dette brevet er kommet frem. Se vedlagte *Orientering om klageadgang*.

Klageadgangen må være benyttet før søksmål om gyldigheten av vedtaket eller krav om erstatning som følge av vedtaket reises, jf. forvaltningsloven § 27b. Søksmål kan likevel reises når det er gått seks måneder fra klage første gang ble framsatt, og det ikke skyldes forsømmelse fra klagerens side at klageinstansens avgjørelse ikke foreligger.

Det understrekes at det ved avgjørelsen kun er tatt hensyn til reglene i havne- og farvannsloven og ikke annet lov- og regelverk. For eksempel kan tiltaket være søknadspliktig etter plan- og bygningsloven, og dette må tiltakshaver selv avklare med

kommunen. Videre må forholdet til kulturminnelovgivningen og forurensningsloven avklares med vedkommende myndighet.

Havne- og farvannsloven regulerer ikke nabo- eller eiendomsforhold, og disse forholdene er ikke vurdert i saken. Søkeren er selv ansvarlig for å innhente nødvendig samtykke fra grunneiere og andre rettighetshavere. Kystverket har ikke ansvar for å følge opp dette. Privatrettslige tvister mellom partene avgjøres enten gjennom avtale eller på andre måter, for eksempel av domstolene.

Med hilsen

Knut Stenevik
avdelingssjef

John Raknes
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Eksterne kopimottakere:

Fiskeridirektoratet region Vest	postmottak@fiskeridir.no
Bergen kommune	postmottak@bergen.kommune.no
Lindås kommune	postmottak@lindas.kommune.no
Bergen og omland havnevesen	bergen.havn@bergen.kommune.no

Vedlegg: Kartskisse stemplet godkjent av Kystverket
Orientering om klagerett
Utdrag av forskrift om farvannsskilt for merking av ledning

ORIENTERING OM KLAGEADGANG

KLAGEORGAN

Avgjørelsen kan påklages til Kystverkets hovedkontor, jf. forvaltningsloven § 28.

KLAGEADRESSAT

Klagen skal sendes til Kystverket Vest.

KLAGEFRIST

Klagefristen er 3 uker fra den dag dette brevet kom frem, jf. forvaltningsloven § 29. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Dersom De klager for sent, kan Kystverket Vest se bort fra klagen. De kan søke om å få forlenget fristen, men da må De oppgi årsak til at De ønsker dette, jf. forvaltningsloven § 31.

KLAGENS INNHOLD

De må presisere følgende, jf. forvaltningsloven § 32:

- hvilke vedtak De klager over
- den eller de endringer som De ønsker
- eventuelle andre opplysninger som kan ha betydning for vurderingen av klagen

I tillegg bør De nevne de grunner klagen støtter seg til. Klagen må undertegnes.

UTSETTING AV GJENNOMFØRING AV VEDTAKET

Selv om De har klagerett, kan vedtaket vanligvis gjennomføres straks. De kan imidlertid søke om å få utsatt gjennomføringen av vedtaket til klagefristen er ute eller til klagen er avgjort (søke om oppsettende virkning av klagen), jf. forvaltningsloven § 42. Slik søknad sendes til Kystverket Vest og begrunnes. Kystverket Vests avgjørelse om oppsettende virkning kan ikke påklages, men De kan selv bringe spørsmålet om oppsettende virkning direkte inn for Kystverkets hovedkontor til ny vurdering.

RETT TIL Å SE SAKSDOKUMENTENE OG TIL Å KREVE VEILEDNING

Med visse begrensninger har De rett til å se dokumentene i saken, jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19. De må i tilfelle ta kontakt med Kystverket Vest. De vil da få nærmere veiledning om adgangen til å klage, om fremgangsmåten og reglene om saksbehandlingen.

KOSTNADER VED KLAGESAKEN

De kan kreve dekning for vesentlige kostnader i forbindelse med klagesaken, jf. forvaltningsloven § 36. Forutsetningen er da vanligvis at det organet som traff det opprinnelige vedtaket har gjort en feil slik at vedtaket blir endret.

De kan også søke om å få dekket utgifter til nødvendig advokathjelp etter reglene om fritt rettsråd. Vanligvis gjelder visse inntekts- og formuesgrenser. Klageinstansen eller Deres advokat kan gi nærmere opplysninger om dette.

KLAGE TIL SIVILOMBUDSMANNEN

Hvis De mener De har vært utsatt for urett fra den offentlige forvaltnings side, kan De klage til Stortingets ombudsmann for forvaltningen (Sivilombudsmannen). Sivilombudsmannen kan ikke selv endre vedtaket, men kan gi sin vurdering av hvordan den offentlige forvaltning har behandlet saken, og om det er gjort eventuelle feil eller forsømmelser.

UTDRAG av FOR 2012-12-19 nr 1329 Forskrift om farvannskilt og navigasjonsinnretninger:

2 Varsel-, forbuds- og opplysningsskilt 2.1 Størrelse

Varsel, forbuds og opplysningsskilt skal normalt utføres i fire ulike størrelser, liten størrelse 0 (LS 0), liten størrelse 1 (LS1), middels størrelse (MS) og stor størrelse (SS).

Valg av skiltstørrelse skal gjøres ut fra vurderinger av farvannets beskaffenhet, bruk av farvannet mv., og slik at de er synlige på en avstand hvor sjøfarende kan tilpasse sin ferdsel etter forholdene i rett tid.

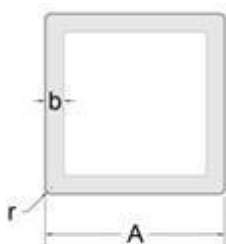
Tabell 1. Skiltstørrelse og leseavstand (veiledende)

Størrelse	Leseavstand
LS 0	Kanaler og trange farvann
LS 1	Opp til 200 meter
MS	Fra 200 til 500 meter
SS	Over 500 meter

2.2 Form

Varsel, forbuds- og opplysningsskilt skal ha kvadratisk form.

Figur 1. Skilt med kvadratisk form.

Tabell 2. Mål for skilt med kvadratisk form

Størrelse	Sidelengde A (mm)	Bordbredde b (mm)	Hjørneradius r (mm)
LS 0	600	60	20
LS 1	1000	100	35
MS	1500	150	50
SS	2000	200	70

Forbudsskilt « Fartsgrense opphører » og opplysningsskilt skal utføres uten bord.

Grafisk utforming av skilt, herunder også tall og bokstaver, skal være i samsvar med det som fremgår under pkt. 8 eller tilsvarende datafiler for produksjon av skilt som måtte være tilgjengelig hos Kystverket.

2.3 Underskilt

Underskilt til varsel-, forbuds- og opplysningsskilt gir utfyllende opplysninger til det skiltet det tilhører.

Underskilt skal ha samme bredde som det skiltet det tilhører.

Høyden på et underskilt med en linje tekst skal være 30 pst. av bredden på skiltet det tilhører. Tekst skal utgjøre 25 pst. og bord 15 pst. av høyden på underskiltet.

For underskilt med flere linjer tekst gjelder at teksthøyde og bord skal utformes som for skilt med en linje. Høyden på slike underskilt vil følge av antall tekstlinjer og avstanden mellom disse. Avstanden mellom to tekstlinjer skal være 70 pst. av teksthøyden.

Skilthøyde, teksthøyde og bordbredde for underskilt med en linje tekst fremgår av tabellen under.

Tabell 3. Mål for underskilt

Størrelse	Bredde (mm) etter sidelengde på hovedskiltet	Skilthøyde (mm)	Teksthøyde (mm)	Bordbredde (mm)
LS0	600	180	45	7
LS1	1000	300	75	11
MS	1500	450	115	17
SS	2000	600	150	23

Underskilt til opplysningsskilt skal utføres uten bord.